

El dia sense cotxes ressuscita!

Publicat per [Enric Coll Gelabert](#) [1] el 16/10/2015 - 14:03 | Última modificació: 10/03/2020 - 10:51

Article publicat a [Sostenible.Cat](#) [2] de Salvador Fuentes Bayó, Tècnic del Servei de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

El recent investit consistori de Barcelona ha decidit recuperar aquest dissabte 17 d'octubre de 2015 el dia sense cotxes. Una diada que va generar molt de debat en el marc de la societat catalana quan es va instaurar atès que, els sectors afectats, se sentien interpel·lats i, entitats amb interessos antagònics, van generar un gran enrenou.

La gènesi del dia sense cotxes

Molta gent es preguntarà d'on va sorgir la idea d'instaurar la diada mundial sense cotxes. L'origen està en un repte que se'ls va ocórrer als responsables de documentals de la cadena de la televisió francesa TF2: com seria una ciutat sense cotxes, per contraposar-la amb una ciutat fortament contaminada per la combustió dels vehicles a motor. Amb aquest raonament van convèncer el municipi francès de La Rochelle[1] [3] per du a terme l'esdeveniment. Ningú no hauria pensat que aquella experiència que es va produir amb la complicitat dels veïns un 9 de setembre de 1997, es reproduiria l'any següent en 35 municipis francesos el 22 de setembre de 1998, data que es va establir com a 'oficial'. Avui dia l'esdeveniment s'ha celebrat ininterrompudament cada any a més de 2000 ciutats d'arreu del món.

El primer dia sense cotxes a Catalunya

Des de la Diputació de Barcelona se seguia amb molt d'interès l'experiència francesa i, l'any 1998, d'acord amb la proposta d'un grup d'experts en mobilitat sostenible en el qual vam participar, entre d'altres, Ole Thorson, Pau Noy, Gabriel Jodar, Carles Teixidor i Joan Anton Tineo, vam proposar replicar l'experiència a Catalunya. Vàrem comptar amb la complicitat d'associacions, entitats i municipis, i vam convèncer 67 municipis catalans de celebrar la diada i a adoptar voluntàriament accions de mobilitat sostenible.

N'hi va haver de molt comentades, com ara la d'establir la gratuïtat del transport públic o -les que més preocupaven a alguns- els talls de carrers. La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, amb secretaria tècnica a la Diputació de Barcelona, va ser l'encarregada de gestionar el repte majúscul de fer pedagogia sobre la mobilitat sostenible, un concepte poc conegut aleshores. La implicació de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya va contribuir a què poguéssim celebrar el primer dia sense cotxes, el 29 d'abril de 1999, amb la denominació 'dia d'auto-reflexió'. Va ser una jornada històrica i una fita que influiria, i molt, en les polítiques de mobilitat dels ajuntaments. Era la primera experiència que es feia al territori espanyol i la més nombrosa quant a participació de municipis que s'havia fet mai al món!

Del dia sense cotxes a la Setmana de la Mobilitat

Els anys 2000 i 2001 la jornada es va celebrar el 22 de setembre sota l'eslògan 'A ciutat, sense el meu cotxe', que seguia la denominació creada pels francesos i que més tard adoptaria la Unió Europea. La participació també va ser molt elevada, de 153 i 82 poblacions respectivament, però el llistó de les activitats començà a baixar i la diada, a mesura que s'anava estenent per tot Europa i Sudamèrica perdia interès per part dels responsables polítics i les entitats impulsores. Per tal de no 'criminalitzar' el vehicle privat es va optar per diluir el dia sense cotxes en la 'Setmana de la Mobilitat' que se celebraria per primer cop a Catalunya del 26 de novembre al 2 de desembre de 2001.

Amb el pas del temps, hom creu que es va passar a segon pla una diada reivindicativa que no està contra el cotxe, sinó que reclama 'reflexió' sobre l'ús del vehicle privat i la potenciació del transport públic a les nostres poblacions.

Del missatge assimilat al pòsit de les experiències

A partir de l'any 2002, l'esdeveniment ja es denomina 'Dia europeu sense cotxes', però continua englobat en la Setmana europea de la Mobilitat, que a Catalunya es realitza del 22 al 29 de setembre, tot i que a Europa i a la resta de l'estat Espanyol es va celebrar del 16 al 22 de setembre. Habitualment, la Comissió institucional de la Setmana de la Mobilitat proposa les dates del 22 al 29 de setembre, atesa la proximitat de l'inici del curs escolar (llevat que enguany, per motius electorals, s'ha posposat per a la setmana de l'11 al 18 d'octubre). Totes les

activitats, així com els materials gràfics que unifiquen la campanya i es fan servir a les poblacions adherides, es recullen en la pàgina WEB[2] [4] del Departament de Territori i Sostenibilitat. Com s'ha comentat abans, va ser la secretaria de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat la que va liderar el projecte; després va agafar el testimoni el Departament de Medi Ambient de la Generalitat; i finalment, des de fa cinc edicions, lidera la iniciativa el Departament de Territori i Sostenibilitat.

La Comissió Institucional promotora de la Setmana de la Mobilitat

Un dels factors d'èxit per a la celebració de la jornada a Catalunya ha estat el fet d'aglutinar en la Comissió Institucional un munt de persones, representants de municipis, entitats, associacions i experts, que han contribuït amb les seves aportacions a dotar de continguts les propostes que es van implementant als municipis cada any. La Setmana de la Mobilitat és un bon motiu per fer bicicletades, inaugurar nous transports públics, organitzar passejades o fer la cursa del transport, així com un extensíssim nombre d'activitats que pretenen posar en valor la mobilitat sostenible i democratitzar el carrer. Ha estat una tasca cabdal de promoció de la mobilitat sostenible que, al llarg dels 16 anys d'activitats, ha aconseguit fer arribar un missatge clar a la ciutadania.

L'edició del 2015 i l'aposta de l'Ajuntament de Barcelona

Amb el canvi de govern municipal, l'Ajuntament de Barcelona torna a apostar pels orígens de la diada, és a dir, pel dia sense cotxes.

Això ens fa recordar que en la primera edició de 1999 el Gremi de Garatges de Barcelona i província va enviar una carta[3] [5] a tots els municipis en la qual plantejava la possibilitat d'emprendre accions legals en el cas que es tanquessin carrers on hi haguessin garatges, cosa que no es produí, però que va obligar a l'Ajuntament de Barcelona a repartir passis a tots els propietaris de vehicles que tenien plaça de pàrking en carrers afectats.

En la mateixa línia, per a aquesta edició de 2015, el del Gremi del Motor[4] [6] reclama que el dia sense cotxes canviï la data de celebració de dissabte a diumenge per tal de no afectar els botiguers, i argumenta que la diada criminalitza el vehicle privat[5] [7]. Creiem que aquest argument no és cert, però que, de tant repetir-lo pot acabar fent bretxa entre sectors de la població.

Potser el millor indicador de la jornada és que els sectors del motor es mobilitza en contra d'una iniciativa que pretén que els ciutadans vegin que un altre model de ciutat, sense sorolls, ni fums, ni envaïda pel vehicle privat, és possible.

El tall de l'avinguda Diagonal previst entre les 10 i les 20 h entre el passeig de Gràcia i el passeig de Sant Joan servirà per escenificar la reivindicació del tramvia per la Diagonal i de ben segur que omplirà l'avinguda de ciutadans i d'activitats.

Un fet que demostra maduresa en l'acceptació de la diada es que el 29 d'abril de 1999, quan vam llançar la iniciativa del dia sense cotxes, no sabíem que coincidia amb el "dia internacional de la dansa". En aquell moment, la gent de la faràndula també va voler que el dia sense cotxes se celebrés en altres dates. Enguany, l'Institut del Teatre ha programat accions de dansa dins dels combois de FGC durant la setmana de la mobilitat. És una activitat nova que se suma a la de milers d'activitats que es faran arreu de Catalunya.

El dia sense cotxes no fa nosa i pot conviure perfectament amb la mobilitat quotidiana. L'usuari del vehicle privat que no pensi deixar el cotxe a casa podrà circular lliurement. I molts altres ciutadans podrem gaudir d'un dissabte especial que ens convida a pensar en la forma en què ens movem a la ciutat i a gaudir de les activitats proposades a prop de les nostres llars.

El dia sense cotxes ha tornat a les nostres contrades.

Esperem que sigui per sempre.

[1] [8] Veure l'article: El dia sense cotxes a Catalunya. Recull de vivències personals. Salvador Fuentes en Revista SAM nº 13 pàg 49-56. <http://www.diba.cat/documents/471045/471155/mediambient-pdf-sam13-pdf.pdf> [9]

[2] [10] Enguany es pot consultar en el lloc WEB <http://mobilitat.gencat.cat/ca/temes/setmana-de-la-mobilitat-sostenible-i-segura-2015/> [11]

[3] [12] Veure l'article: El dia sense cotxes a Catalunya. Recull de vivències personals. Salvador Fuentes en

Revista SAM nº 13 pàg 49-56. <http://www.diba.cat/documents/471045/471155/mediambient-pdf-sam13-pdf.pdf> [9]

[4] [13] Veure la notícia publicada al portal BTV
notícies.cat <http://www.btv.cat/btvnoticies/2015/09/22/gremi-del-motor-reclama-dia-sense-cotxes-sigui-diumenge/>
[14]

[5] [15] Notícia al web del Gremi del
Motor:
http://www.gremidelmotor.org/pàginas_gvvm/gvvm_Prensa/_xycoL8GO3qT0LVPomJC7TtdZzF5cACsrZfS2TEiAbMqL0AQDARPedGO401yHuAXq [16]

Categories: Blog

Etiquetes: setmanamobilitat2015

Etiquetes: mobilitat

- [17]

URL d'origen: <http://xarxaenxarxa.diba.cat/news/2015/10/16/dia-sense-cotxes-ressuscita>

Enllaços:

[1] <http://xarxaenxarxa.diba.cat/members/collge>

[2] http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=5&num_noticia=443190

[3] http://www.sostenible.cat/#_edn1

[4] http://www.sostenible.cat/#_edn2

[5] http://www.sostenible.cat/#_edn3

[6] http://www.sostenible.cat/#_edn4

[7] http://www.sostenible.cat/#_edn5

[8] http://www.sostenible.cat/#_ednref1

[9] <http://www.diba.cat/documents/471045/471155/mediambient-pdf-sam13-pdf.pdf>

[10] http://www.sostenible.cat/#_ednref2

[11] <http://mobilitat.gencat.cat/ca/temes/setmana-de-la-mobilitat-sostenible-i-segura-2015/>

[12] http://www.sostenible.cat/#_ednref3

[13] http://www.sostenible.cat/#_ednref4

[14] <http://www.btv.cat/btvnoticies/2015/09/22/gremi-del-motor-reclama-dia-sense-cotxes-sigui-diumenge/>

[15] http://www.sostenible.cat/#_ednref5

[16] http://www.gremidelmotor.org/p%87ginas_gvvm/gvvm_Prensa/_xycoL8GO3qT0LVPomJC7TtdZzF5cACsrZfS2TEiAbMqL0AQDARPedGO401yHuAXq

[17] <http://xarxaenxarxa.diba.cat/node/4393>